

JUGOSLOVANSKI OBRITNIKI

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI

List izhaja enkrat na mesec, ter stane za celo leto 12 Din, za pol leta 6 Din; posa-

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Pražakova ulica šte. 3.

mezna številka velja 1 Din. — Inserati po dogovoru. — Rokopisi se ne vračajo. —

Obrtniki in trgovci!

Volitve v državni zbor so pred durmi. Stopimo vsi na krov!

Jasna in odkrita so naša načela, ki temeljijo na programu SLS, katera edina ima od početka naše nove države avtonomijo Slovenije v svojem programu. Majhen je naš narod; stoletja nas ni mogla ugonobiti tuja sila. Nemila nam usoda nas je po svetovni vojni razdelila med tri države. Sedaj nas pa hočejo še lastni naši sinovi ugonobiti in nam vzeti to, kar nam je najdražje in kar se tujcem v tisočletjih ni posrečilo. Slovenijo hočejo razdeliti. Njih nakane pa se ne smejo udejestviti. Vero v Boga in materni jezik, to hočemo ohraniti.

Odklanjamo vsak razredni boj! Na temelju krščanske pravičnosti se hočemo med seboj sporazumeti.

Zavedamo se, da smo poleg kmeta in delavca tudi obrtniki tisti steber države, brez katerega države ni.

Kot narod in stan hočemo soodločevati pri urejanju lastne države. Preko dve leti so sedeli gotovi ljudje na vladi, katerih parola je bila, razbiti Slovenijo ter ljudstvo upropastiti samo za to, da žive posamezniki.

Danes si naši nasprotniki domišljajo o obrtniških kandidatih ter hočejo s to frazo zanesti med obrtnike zmedo.

Naša dolžnost je, da gremo med ljudi, med svoje tovariše ter jim pojasnimo, kdo da je delal proti nam in kdo za nas.

Odločno vztrajamo na našem obrtnem programu, katerega smo svojčas sporočili našim poslancem, da ga udejestvujejo pri ustavi. Če se jim tukaj ni posrečilo, se jim bo to v bodočnosti.

Poslanci SLS bodo delali tudi vsi za nas, naša dolžnost pa je, da mi vsi z vsemi močmi sodelujemo, da bo izvoljenih čim več naših poslancev. V tem nam pomози Bog!

Za Jugoslovansko obrtno zvezo:

Ivan Ogrin, stavbenik,
t. č. predsednik.

Ivan Gajšek, trgovec,
t. č. tajnik.

P. n. naročnikom!

Peto leto stopa naše glasilo pred obrtništvo. Draginja narašča, Lansko leto nam je tiskarna večkrat povišala stroške za tisk. Nismo hoteli med letom povišati naročnine, upoštevajoč razmere naših cenjenih naročnikov. Ob novem letu smo pa prisiljeni, da vsaj v delno kritje ogromnih stroškov naročnino dvignemo. Odločili smo se za najmanjšo vsoto. List stane za to leto 12 Din, kar je z ozirom na druge časopise malenkostna vsota. Skušali bomo pa na drugi strani list tehnično izpopolniti, za kar smo si pridobili nekaj novih sotrudnikov. Prosimo pa vse cenjene naročnike, da pridno dopisujejo v svoje glasilo. Pridobivajte tudi nove naročnike!

Današnji številki prilagamo položnice, potom katerih blagovolite, čimprej poravnati naročnino!

Za obrtnike se jim gre.

Naši liberalci, ali kakor se imenujejo s skupnim imenom, naprednjaki, vseh mogočih strank in stranic, so se sedaj ob volitvah spomnili tudi na obrtnike, kakor so v to navajeni že iz prejšnje prakse. Volivcem obrtnikom obetajo vse mogoče stvari. Nekateri voditelji liberalnih obrtnih organizacij, ki vedno radi povdarjajo svoje nadstrankarstvo, da tako ulovijo kakega neodločnega pristaša obrtnika, so vendar v svoji agitatorični strasti podlegli ter se razgalili. Povedali so, kaj da iščejo pri obrtnih organizacijah in kako demagoštvo da uganjajo s svojim vednim povdarjanjem o njih nadstrankarskem stališču. Svoje centralno ognjišče imajo pri takozvani Zvezi obrtnih združenj in Zvezi južnoštajerskih obrtnih združenj z načelnikom Franchettijem in Rebeikom, ki sta vedno tudi kandidata za vse mogoče korporacije, samo da se le gre za ime »naprednost«. Pred kratkim sta dobili omenjeni zvezi na prizadevanje teh naprednih rokovodij znatne prispevke od Trgovsko obrtne zbornice, seveda iz težko vplačanih žuljev obrtnikov. Ravno zadnje čase pa dobivamo precej dokazov, kako pristransko se izrablja ime in denar teh zvez. Ker se seveda za vse te njihove zveze in zadruga rabi novac, so gospodje hoteli, da naj oblast prisilno pobira za nje doklade na obrtni davek, da se bodo zamogle vzdrževati vse te institucije, ki pridejo naprednjakom tako zelo prav za časa volitev.

Svoje firme ti gospodje večkrat prebarvajo. Enkrat v Demokrasko, potem zopet v Samostojno gospodarsko-obrtno, če drugače ne gre v Jugoslovansko zajednico in tako dalje. Pri tem so pa seveda vedno isti ljudje in istih načel.

Za sedanje volitve v državni zbor jim silno prav pride od demokratov, ali kakor se imenujejo, naprednjakov, uveljavljen volivni red, ki predvideva okrajne kandidate ter ima vsak tak kandidat tudi svojega namestnika. S tem je seveda tudi na razpolago mnogo kandidatnih mest, ki jih ti delijo ter farbajo razne neodločne obrtnike z obrtnimi kandidati, dasiravno dobro vedo, da je pri zadnjih državnozborskih volitvah

kandidat JDS na Kranjskem bil izvoljen le z ostankom, sedaj pa, ko bo razmeroma veliko manj poslancev in so poleg tega demokratije in samostojneži v dveh letih svojega vladanja napravili toliko gorja ravno našim obrtnikom in trgovcem, ni niti misliti na kakšno izvolitev obrtnih kandidatov ali namestnikov, katere bodo ti ljudje postavili seveda zelo previdno, da si kot nosilca celotne liste, kjer bi bilo še iskrico upanja na kako zmago, vedno rezervirajo za razne Kukovce in Žerjave.

Obžalujemo častihlepnega starčka Rebeke iz Celja ter vedno nadstrankarstvo povdarjajočega Novaka iz Maribora, da si pustita svoji imeni tako onečaščati. Pozivljamo pa naše obrtnike, namreč vsaj tiste nekatere, ki so še kaj zaupali na strankarstvo teh in podobnih »naprednih« voditeljev, da izvajajo sedaj konsekvence, se včlanijo v Obrtne zveze ter volijo naše kandidate.

Kar se ljubljanskega (kranjskega) volivnega reda tiče, je topot g. Franchetti na zunaj stopil nekoliko v ozadje, menda pač zato, ker je pri zadnjih volitvah tako sramotno propadel. Na mesto njegove grupe pa so se ojunčili gospodje od Samostojne kmetijske stranke. Po Gorenjskem ponuja obrtnikom kandidate neki kmet in veren samostojnež Ažman iz Lesc, na Dolenjskem pa je prevzel ta posel mesto mesarja Majena iz St. Janža novomeški Ogrič, ki je tudi števeni kandidat v novomeškem volivnem okraju.

S Samostojno kmetijsko stranko pač nimamo obrtniki prav nič opravka, še manj pa z Ogričem, ki je po poklicu zobotehnik ter si v svoji perversnosti domišlja, da bi se dalo le kaj pridobiti zase tam v Belgradu, posebno pa še ob spominu na blažene čase Puceljnovega ministrovanja.

Obrtniki in trgovci! Sedanje volitve so resne. Nikakor ne smemo pozabiti, da so bili samostojneži in JDS čez dve leti na vladi. Ne smemo pozabiti, kaj so nam ti ljudje že do sedaj slabega ustvarili. Njih skupna ideja in cilj jim je bil centralizem, pa naj velja kar hoče. Za skledo leče so prodali slovenski narod srbskim centralistom ala Pašičevega kova. Pod njihovim vladovanjem so se nam naložili taki davki, da jih ne zmoremo več. Vsi davki, ki smo jih obrtniki imeli poprej so ostali ter so se početvorili in podesetorili, upeljali pa so še nove, ki so jih imeli poprej v Srbiji. Sam davek na promet je skoraj občutnejši kot poprej vsi drugi davki. Bolniške blagajne in delavske zavarovalnice so se centralizirale ter prispevki neprimerno zvišali. Zato, da se redi pri centralah nebroj nesposobnih moči, delavca se pa itak zdravi samo z vodo. Skovali so tudi celo načrt davka, kjer bi nam pobrali do malega vse in kljub tem ogromnim milijonom, ki se jih spravi skupaj, se državne uradnike in uslužbence beraško plača, tako da niti ne morejo živeti. O carini niti ne govorimo, ker je to poglavje prežalostno. Naš obrtnik, če ni protokolirana firma, niti ne smeš direktno uvažati blaga iz inozemstva, temveč se moraš pustiti odirati od raznih sindikatov, za katerimi stoje nekatere nenasitne banke. Vsled tega so se obresti zvišale do 20 odstotkov in še več. Ali naj to prenese naš mali človek? Skakanje naše valute, za kar se nam

smeje ves svet, je čestokrat občutno oškodovala naše obrtnike in trgovce.

Predaleč bi zašli, če bi naštevati vse, kar se je zgodilo v teh par letih, ko so bili na vladi naši demokrati in samostojneži, za katera dejanja so v veliki meri soodgovorni. Ne da se tajiti, da so za svoje koristi nekaj dosegli, t. j., da so v ustavotvorni skupščini pripomogli do sprejetja centralistične ustave in nas s tem za dolgo dobo predali nadvladi Srbov, oziroma razni žlahati, ki hoče pri vladnih jaslih delati svoj osebni dobiček. V ustavo so spravili tudi znani kanceleparagraf, ki nas je pred vsem svetom kompromitiral kot reakcionarno državo. Svoje ekonomske zadruga v Sloveniji so si okrepili, da imajo v njih agitatorična sredstva. Spominjamo se še tudi na različne svinjske in volovske afere dr. Žerjava in Pucelja, ko sta bila še oba ministra. Razne nemške sekvestre so je v času njegove vladanja brezvestno zlorabljalo. Če jih poslušas na shodih, tudi prorokujejo, da so našim kmetom izposlovali prosto žganjekuho. Če je to za naš narod uspeh, pač dvomimo, kajti pri nas se že itak preveč pijančuje.

Čudimo se, da se ti ljudje sploh upajo še nastopiti. Zato bodo svojo firmo pač zopet prepleskali. Mi obrtniki pa stopimo odločno v boj za SLS, ki edina je imela korajžo, da je delala za ljudstvo in za avtonomijo, kjer edino nas čaka rešitev.

Narodna ljudska stranka.

Pred kratkim se je povrnil v domovino iz prostovoljnega prognanstva bivši kranjski vojvoda dr. Šusteršič. Kdor je bral njegovo brošuro »Moj odgovor«, ki jo je pred nedavnim časom izdal, se mora iz sramu obrniti od njega. Kot nespreobrnjiv Habsburgovec in samodržec, je tik pred polomom pobegnil v inozemstvo. V svoji brošuri trdi, da razen njega in kvečjemu dr. Lampeta nikdo ni imel kake zasluge za ves gospodarski in kulturni napredek Slovencev v SLS zadnjih let. V celi brošuri je duh hinavščine in užaljenosti, da je armada zapustila generala. Svetu tudi obljublja, da se s politiko ne bo nikdar več pečal. Komaj pa je prestopil prag domovine, je že tudi pričel politizirati iz zasede.

Seveda je gotovo, da so ga naročili današnji režimovci od Pašiča pa doli do Hribarja in Pucelja, naj pride v domovino razbijat Slovensko ljudsko stranko. Svoječasni njegovi največji sovražniki se z njim pajdašijo.

Pred kratkim so imeli on in nekateri stari župniki posvet v neki zakotni ljubljanski gostilni ter tam ustanovili novo stranko z imenom »Narodna ljudska stranka«. Na tem sestanku se je med drugim tudi razpravljalo o tem, kako naj bi se ugnobilo naše združništvo ter omejilo šolstvo na deželi, menda zato, da bi bili ljudje potem bolj sposobni za vstop v njihovo stranko. Po imenu »Ljudska stranka« hočejo loviti nevedneže. Zanimivo je tudi, da se z dr. Šusteršičem pajdaši Ivan Kregar, ki je prvi pri izstopu SLS osnoval obrtno stranko za mesta in trge. Bodite pazljivi na te osnove nove stranke in zavrnite povsod njih prazne obljube!

Obrtno šolstvo v Jugoslaviji.

(Dalje.)

Tehniška srednja šola v Ljubljani.

Tehniška srednja šola v Ljubljani torej vsebuje vse zdrave nastavke in začetke, kakršnih potrebuje vsako moderno obrtno-strokovno šolstvo. Naša tehniška srednja šola, po domače: višja obrtna šola, ima torej lepo se razvijajočo višjo stavbno in višjo strojno šolo. Na teh dveh oddelkih s štirimi letniki poučujejo prvovrstne učne inženerske moči stavbne in mehanično-tehnične smeri. Kot vrhovni vodja cele obrtne šole fungira gospod vladni svetnik ravnatelj Iv. Šubic, ki je obenem tudi centralni nadzornik za vse obrtno in trgovsko šolstvo v Sloveniji.

G. vladni svetnik ravnatelj Šubic že od početka šole sem, torej nad 30 dolgih, težavnih let, načeluje temu vzornemu praktičnemu domačemu učnemu zavodu. Po končani vojni l. 1918. je dobil za pomočnika - namestnika g. ing. Jaroslava Foersterja, ki je do lanske jeseni l. 1922. kot ravnatelj namestnik vestno, požrtvovalno in smotrno vodil zavod v pedagogično-didaktičnem in tehničnem oziru. Toda kot veččega strokovnjaka v stavbarstvu ga je višja učna oblast pozvala na tehniko kot vseučilišnega profesorja. Sedaj je ravnatelj namestnik g. ing. Novak, priznan mlad strokovnjak v stavbni mehaniki. (Gl. tozadevno njegovo knjigo »Stavbna mehanika«, ki je izšla lanske leto.)

Da pa se ta ogromni zavod, kjer poučuje in dela nad 50 učnih moči, lažje vodi, je ministrstvo za trgovino in industrijo podelilo glavnemu ravnatelju še dva predstojnika, in sicer: g. ing. P. Kryka za predstojnika stavbnega oddelka in g. ing. St. Premelča za predstojnika strojnega oddelka. Tako je zavod v strokovnem, didaktičnem in tehničnem oziru sistematično razdeljen po skupinah med posamezne strokovne moči in le na ta način je mogoče voditi z uspehom in napredkom tako velik aparat, kakor je višja obrtna šola v Ljubljani. Seveda so še drugi posamezni oddelki, ki so tudi skoraj čisto samostojni, kakor n. pr. kiparski oddelek pod spretnim in vzornim vodstvom g. akad. kiparja Repiča.

Obrtno-nadaljevalno šolstvo po deželi, katero je prej vodil g. ing. prof. Foerster, je sedaj poverjeno g. prof. R. Preslu, ki se istotako z veliko vnemo trudi, da bi naše obrtno-nadaljevalno šolstvo napredovalo. Toda ravno pri obrtno-nadaljevalnem šolstvu naša vlada ni pokazala tistega razumevanja za potrebe ljudstva, kakršnega bi morala pokazati v tako važnem vprašanju. Slišali smo, ne vemo, če je res, da je ministrstvo za trgovino in industrijo črtalo pol proračuna, katerega je predložil glavni ravnatelj celokupne obrtne šole, in da za obrtno-nadaljevalno šolstvo sploh ne bo dala nobene podpore. Tako ne more napredovati ne centralni zavod, še manj pa naše obrtno-nadaljevalne šole. Ne razumemo tega, zakaj bi vlada ne dala par milijonov kron, če ne dinarjev, za obrtno šolstvo v Sloveniji, saj pravi srbski obrtni strokovnjak inšpektor Milivoj Savič v svoji knjižici »Zanatsko (obrtno) industrijsko

školovanje»: »Veliki svetski rat pokazao je, da je industrija jedan od glavnih osnova narodne obrane i da bi s toga — kada i ne bi bilo privrednih razloga — trebalo industriju stvoriti, kao što se stvaraju utvrdjenja, grade ladje ili se vojska proružava, jer se u ratu pokazalo, da industrija ima — ako ne veću — ono baristu onakovu važnost, kao ovi gore nabirajeni faktori.«

Ako Slovenci sami — in vlada seveda tudi, ne bomo poskrbeli, da se pri nas obrtno šolstvo i nadalje tako lepo razvija, kakor se je doslej, potem ne vemo, kako bo z našo obrtno mladino in z našo mlado, lepo se razvijajočo industrijo v Sloveniji. Še je čas za rešitev. Zato naj se vplivni faktorji zganejo, da preprečijo katastrofo, ki preti obrtnemu šolstvu, obrtnemu stanu in industriji v Sloveniji.

(Konec.)

Napovedi za dohodnino.

V smislu člena 155 finančnega zakona za leto 1922/1923 se bo razglasil tudi za leto 1923 javno in na običajni način dan, do katerega je treba vložiti **napovedi za dohodnino**.

Ker mora znašati ta rok po § 202 zakona o osebnih davkih najmanj en mesec, razglas pa utegne iziti šele te dni, se bo raztegal ta rok vsaj do 15. februarja t. l., če ne še dalje.

Kdor v določenem roku ne vložil napovedi, temu se odmeri dohodnina brez vsakega poziva in opomina kar na podstavi uradnih podatkov. Če bi se enemu ali drugemu odmeril potem davek vsled napačnih informacij od strani davčne oblasti v pretiranem znesku, pa bi se davčni zavezanec proti odmeri pritožil, bi se njegov priziv ne upošteval, temuč kar zavrnil na podlagi kontumačnih posledic § 205 zakona o osebnih davkih, ker ni vložil napovedi. Morale bi biti kake prav posebne razmere in krivičnost davka bi morala biti popolnoma jasno dokazana, da bi se takemu prizivu ustreglo.

Vsak varuje torej samo svojo lastno korist, ako naredi napoved, in sicer o pravem času. Ako jo vložil prepozno, je ravno tako, kakor da bi je ne bil vložil.

Tiskovine za napovedi se dobe brezplačno pri davčnih okrajnih oblastvih. Na dom se nikomur več ne pošiljajo, kakor se je delalo to prejšnja leta.

Vsakdo, ki misli, da bi mu mogla davčna oblast odmeriti dohodnino od dohodka nad 4000 Din naj gre iskat torej tiskovino ter jo naj doma izpolni in potem vložil še pred 15. februarjem pri svojem davčnem okrajnem glavarstvu (v Ljubljani za mesto pri davčni administraciji na Bregu št. 6). Za davčne zavezance, ki nimajo dohodka nad 4000 Din ne obstoji nikaka dolžnost, da bi vlagali napovedi. Ako jim pa davčna oblast odmeri davek od višjega dohodka nego 4000 Din, bi morali manjši dohodek seveda natančno izpričati.

Na prvi strani napovedi se naj navede davčno leto (1923), ime in poklic, bivališče in stanovanje dne 1. januarja 1923. Ako se je v letu 1922 dotičniku že dohodnina odmerila, naj pove, kje (n. pr. Radovljica).

Ako ima žena ali pa otroci, ki žive skupno s starši kak samostojen dohodek, se naj navedejo imena teh oseb med »pripadniki gospodarstva« (koj spodaj pod imenom davčnega zavezanca).

Na prvi strani napovedi naj se navede potem dohodek, in sicer podrobno:

A. za zemljiško in gozdno posest,

B. za poslopja,

C. za samostojne podjetbe in opravila (za obrte),

D. službene in mezдне prejemke, pokojnine in podobne prejemke,

E. iz glavniške imovine (obresti in rente),

F. iz drugih vrst dohodka.

Dohodki se naj navedejo kar v dinarjih, pri čemer je pa paziti, da se označi s tem, da se zapiše čez besedo »krona« označba »dinar«, ker bi drugače davčna oblast menila, da je narejena napoved še v kronah, in bi vzela dohodek torej štirikrat toliko.

Posamezni dohodki se naj izračunajo tako, da se bodo odbili vsi dopustni izdatki že vnaprej od prejemkov. V razpredelek »letni znesek« se naj vpiše pri vsaki teh točk torej samo čisti dohodek.

Od prejemkov iz zemljišča se naj odbijejo torej vsi izdatki (n. pr. zemljiški davek, stroški za delavce, za semena itd) ter se naj vpiše v napoved pod A samo ostanek.

Ravnotako se naj odbije o od prejemkov iz hiše (vrednost lastnega stanovanja, potem najemnina) vsi izdatki (n. pr. hišni davek, stroški za popravila, zavarovalnina itd.) ter se naj vpiše v napoved pod B samo ostanek.

K prejemkom iz obrta ali trgovine se naj odbijejo vsi izdatki (n. pr. zavarovalnina, najemnina za obrtne prostore, stroški kurjave in razsvetliave, nabavni stroški za kupljeno blago, hrana, plače in mezde za delavce, pomočnike in vajence, prispevki za bolniško blagajno, zavarovalnina zoper nezgode). Prejemke in izdatke te vrste smo lanske leto v osmi številki (mesece avgusta) na strani 58 podrobno navedli. Na ta način dobljeni čist dohodek se naj vpiše v napoved pod C.

Na podoben način se na vpišejo pod D in E tudi morebitni službeni prejemki ali pa obresti že po odbitku stroškov, če je imel davčni zavezanec kakšne.

Če se kaka vrsta izdatkov ne da odbiti od nobenega teh vrst dohodkov, ker se krijejo ti izdatki iz skupnih dohodkov, se naj navedejo ti izdatki posebej na drugi strani napovedi ter se naj odštejejo potem od vsote vseh dohodkov. Taki izdatki so n. pr. vojaška taksa, obresti od dolgov; užitek, ki ga ima dajati davčni zavezanec staršem ali komu drugemu na podlagi pogodbe, oporoke ali razsodbe; prispevki za bolniške in podobne blagajne za davčnega zavezanca samega ali za njegovo družino.

Če je imel davčni zavezanec kako vrsto dohodka dne 1. januarja 1923 že več nego eno leto, je navesti ta dohodek tako, kakor je bil v letu 1922. Če je pa začel uživati davčni zavezanec dohodek šele tekom leta 1922, ga je napovedati tako, kakor bo znašal po vsi verjetnosti v letu 1923.

Ravno to načelo velja tudi za izdatke, ki se vpišejo na drugo stran napovedi.

Napoved za dohodnino.

Davčno leto 1923.

Ime in poklic *Ivan Novak, mizar*
 Pripadniki go-podarstva *hči Anica*
 Bivališče in stanovanje (dne 1. januarja 1923) *Radovljica št. 5*
 (Davčno oblastvo, pri katerem se je izvršila odmera prejšnje leto, *Radovljica*.)

D o h o d k i

vštevši dohodke pripadnikov gospodarstva po odbitku stroškov, ki se rabijo v dosego zavarovanja in vzdržavanja dohodkov, davkov z dokladami (izvzemši dohodnino) in dolžnih obrestih, ki se nanašajo na po-amezne vrste dohodkov.

	Letni znesek Din
A. Iz zemljiške in gozdne posesti	1.200
B. Iz poslopij	240
C. Iz samostojnih podjetij in opravil	9.060
D. Iz službenih mezdnih prejemkov pokojnin in podobnih prejemkov kakoršnekoli vrste	1.200
E. Iz glavniške imovine	—
F. Iz drugih vrst dohodkov	—
Skupaj	11.700

O d b i t k i,

ki se še niso vpoštevali na prvi strani napovedi pri preračunu dohodkov pod A—F.

	v Din
1. Neposredni davki, izvzemši dohodnino, doklade k njim in konkurenčni doneski, nadalje vojaška taksa	30
2. Obresti od dolgov	60
3. Odplačila glavnice	—
4. Trajna bremena, sloneča na posebnih pravnih naslovih ter prispevki, ki se redno dajejo zakonskemu drugu, otrokom ali staršem — čeprav ne slone na posebnih pravnih naslovih	2.400
5. Prispevki za bolniške blagajnice, za zavarovalnice zoper nezgode, za starost in onemoglost ali enake zavode	60
6. Zavarovalne premije za zavarovanja zoper škodo	20
7. Premija za zavarovanje življenja v najvišjem znesku 75 Din za davčnega zavezanca samega, 150 Din zanj z ženo in otroki vred	42
Skupaj	3.612

	v Din
Celotni dohodek	11.700
Odbitki	3.612
Torej čisti dohodek	8.088

Dohodek pripadnikov gospodarstva, ki se ne prišteje dohodkom hišnega gospodarstva *hči Anica, pomožna prodajalka* 2400 Din
 Odbitki, ki niso zavezani dohodnini — Din
 Okolnosti, ki bi morebiti opravičevale znižanje davčnega postavka *žena bolna, stroškov imel 1.800 Din**
 Okolnosti, ki so merodajne, da se opusti 15% ni, oziroma 10% ni zvišek za manj obtežena gospodarstva *oženjen, 4 otroci od 1 do 10 let*

S tem zatrjujem, da sem storil predstojne povedbe in dalje sledeča pojasnila po najboljši vednosti in vesti.

Radovljica, dne 1. februarja 1923.

Ivan Novak

ad D. S l u ž b e n i p r e j e m k i.

Službodajalec.	Službeni prejemki, iz katerih se zalagajo službeni stroški, posebno potnine itd., znašajo	1.600 Din
Konzumno društvo v Radovljici	Od teh proč v resnici založene strške	400 „
	Ostane	1.200 Din

Obresti od dolgov in bremena:
 Ime in bivališče onega, ki je upravičen terjati, zastavni predmeti visokost dolga,
K št. 2 Hranilnica in posojilnica v Radovljici, dolg 1000 Din po 6%
K št. 4. Užitek materi na podlagi izročilne pogodbe z dne 6. februarja 1912.

Pojasnila in preračuni dohodkov, oziroma odbitkov.

- A. Delam sam, s tujimi delavci; jaz sem obrtnik, žena je bolna, otroci so še majhni.
 B. Hiša v Radovljici št. 5.
 C. Mizarstvo. — Izvrševal sem ga v l. 1922 z 1 samim pomočnikom in 1 vajencem. Jaz sam delam v obrtu komaj polovico toliko kakor kak drug mojster, ker je žena bolna že od poletja 1922, štirje otroci so še majhni, 14 letna hči Anica je pa zaposlena vsako popoldne v konzumnem društvu. Razen tega zgubim mnogo časa tudi jaz sam z društvom, ker se peljem večkrat v Ljubljano, da preskrbim blago.

O d b i t k i:

- K št. 1. Znesek 30 Din je konkurenčni donesek, ki sem ga plačal za popravo občinske poti.
 K št. 2. Znesek 60 Din je moja lastna zavarovalnica zoper nezgode (Vzaj. zavarovalnica št. 12.420).
 K št. 3. Zavarovalnica zoper ogenj za pohištvo.
 K št. 4. Vzajemna zavarovalnica, policia št. 15.420.

* Olajšava velja vendar samo pri dohodku do 4.500 Din. Navedemo jo le za primer.

Na drugi strani napovedi se naj navedejo morebitne okolnosti, ki opravičujejo znižanje davčnega postavka (n. pr. bolezen), eno vrsto bolj spodaj pa pripomnja, če je davčni zavezanec oženjen in če ima skrbeti za kakega otroka.

Pod to pripomnjo pride datum in podpis. Na tretji strani se naj navedejo pa še pripomne glede obresti od dolgov in morebitni službodajalec.

Obenem se vpišejo na tretji strani lahko kaka natančnejša pojasnila in lahko tudi račun, kako so se izračunali posamezni dohodki. Mi bi vendar svetovali, da se naj navedejo številke samo na prvi in drugi strani napovedi, natančnejša preračunitev se naj da davčnemu oblastvu šele tedaj, ako jo bo pozneje s pomisleki izrecno zahtevalo.

Za danes podamo našim čitateljem samo načrt napovedi. Natančnejšo preračunitev (odgovor na pomisleke) podamo pa v eni prihodnjih številki.

Promet v Zedinjenih državah S. A.

Promet v Uniji je tudi za tamošnje razmere naravnost velikanski. Obrtnika zanima to v toliko, ker so sredstva prometa vendarle produkt industrije in obrti. Vidimo, kakšne možnosti nudi ogromen promet tudi razvoju obrti in se bo pri nas s primerno večjim prometom razvila seveda tudi obrt, saj segata ti dve skupini vedno druga v drugo.

Lov za dolarjem in izredni konkurenčni boj silijo Amerikanca, da do skrajnosti izkoristi vse prometne možnosti. Mestna prometna sredstva v Novem Yorku že daleko ne zadostujejo, kljub avtomobilom in električnim železnicam, kljub nad- in podzemskim železnicam, ki odpravljajo velikanske vlake v samo dveminutnih presledkih: ob času največjega prometa je vse prenapolnjeno. Tudi pri železnicah daljše vožnje okoli Novega Yorka ni dosti boljše. Za Evropejca najbolj čudno je majhno število kontrolnih uradnikov in uradnikov sploh, blagajne so odprte noč in dan, vsak čas si lahko kupimo listek in se informiramo. Če je sprevodnik listek preščipnil, nimaš nobenega nadlegovanja več. Vozni red dobiš povsod zastoj. Pri nas so povsod ob večjih prehodih železnice ovire, v Ameriki pa le ob najživahnejših tržiščih, sicer pa zadostuje svarilna tabla.

Posebno razvito je v Ameriki cestno omrežje; v Uniji je 60.000 milj cest, milja je 1609 metrov. Napravili so pa načrte, da bodo cestno omrežje v 15 letih zgostili na 180.000 milj, in so zato določili tri milijarde dolarjev, vsoto, ki je za naše pojme o denarju preogromna. Po dovršenem programu bo imela Unija med večjimi državami najpopolnejše in najgostejše cestno omrežje. Dosedaj so gradili ceste bolj po lokalnih potrebah, v bodoče bodo merodajne splošne državne potrebe. Strokovni oddelki študirajo sedaj najboljši način gradbe in bodo stavili vse dobljene skušnje inženirjem na razpolago. Dosedaj so se sistemi ozirali samo na visoko razviti avtomobilni promet, torej da ni bilo prav nič prahu po cestah; le redkokdaj vidimo stranska pota za pešce, tako da se glede na promet v

najbolj demokratični deželi sveta najslabše godi tistemu, ki nima avtomobila.

Velikanske razdalje in pa primeroma nizke nabavne cene so vzrok, da si skuša skoro vsakdo nabaviti avtomobil. Od 12,5 milijonov avtomobilov, ki jih naštejemo na svetu koncem leta 1922, jih pride na Unijo deset milijonov in pol, z drugimi besedami: vsak deseti prebivalec Unije ima že svoj avtomobil. Avtov je torej skoraj toliko kakor v Jugoslaviji ljudi. Brez avtomobila ne moremo nič prav naprej. Dragi so pa šoferji; samo najbogatejši jih imajo, sicer pa vodi vsak sam svoj avto. Če gre na izlet, ga pusti kjerkoli; v vseh mestih vidimo na stotine avtomobilov po cestah in trgih brez gospodarjev, posestniki so pa v kinu ali pa kje drugje. Ob cestah so v kratkih presledkih postaje z bencinom, pnevmatikami itd. Ob lepem vremenu drvi nešteto avtomobilov po deželi okoli, ustavijo se tam, kjer se gospodarju dopade, na polju kje, in tam šotorijo. Ob nedeljah in držav. praznikih se pomikajo tisoči avtov po cestah, predirjajoč v enem dnevu po več sto milj — razdalja pač ni nobena ovira več.

Seveda je ob takem ogromnem prometu tudi veliko žrtev. Leta 1922. so zahtevali avtomobili nad 10.000 človeških žrtev, neglede na večje ali manjše telesne poškodbe. Sicer imajo signalne svetlobne aparate, denarne kazni so velike, tudi druge kazni občutne, škodo morajo nadomestiti, a kljub temu je nesreč vedno več; število avtomobilov pač prehitro raste.

Izborno je organizirana v Uniji zračna pošta. Vsak dan gre iz Novega Yorka v San Francisco in obratno 21 zračnih letal. V preteklem letu so ta letala napravila pot 1.75 milijonov milj in so prenesla 40 milijonov pisem; smrtnegega slučaja ni bilo niti enega, kar je tembolj vpoštevati, ker gre zračna pošta čez Skalno gorovje, znano po svojih pogostih snežnih viharjih. 92,5 odstotkov začetih poletov je doseglo svoj cilj, tako da je gotovost sedaj enaka gotovosti na najboljših železnicah. Pot med Atlantikom in Pacifikom je dolga 2680 milj, torej nad 4000 km — Jugoslavija se razteza od juga na sever okoli 670 km — na tej progji je 16 postaj, in imenovanih 21 letal napravi vsak dan 6000 milj. Jedro vse službe tvori 56 letal s 40 piloti, skupno je pa zaposlenih v letalski službi 372 ljudi. Onih 1.75 milijonov milj, ki smo jih omenili, je pa toliko, kakor sedemdesetkratni zemski ekvator! Zračna pošta pride iz Novega Yorka v San Francisco v treh dneh, najhitrejši železniški ekspres pa rabi več kot štiri dni. Letajo pa samo podnevi, dočim vozi železnica tudi ponoči. Letos bodo pa vpeljali tudi ponočni polet, tako da bo prišlo pismo iz Novega Yorka v San Francisco že v 28 urah. V svrhu orientacije bodo napravili v razdaljah 25 milj nočne postaje.

Glede na vse to, kar smo povedali, se ne bomo čudili, ako zmeraj bolj verjamejo napovedi namestnika načelnika zračne službe ameriške armade, generala Mitchella, ki pravi, da bo v doglednem času njujorški trgovec lahko šel v London, tam opravil svoje opravke in da bo še isti večer spet doma. Letalo s hitrostjo 500 milj, oziroma 800 kilometrov na uro je menda samo vprašanje prihodnjih let. Pa računajmo in vzemimo samo 600 km na uro. Iz Londona v Novi

York in nazaj znaša zračna pot okoli 16.000 kilometrov, kar pomeni pri hitrosti 600 km na uro okoli 27 ur, pri hitrosti 800 km pa 20 ur, ostane za opravke štiri ure. Že sedaj so začeli v elegantno opremljenih zračnih letalnih vozilih med Londonom in Novim Yorkom, hitrost je pa samo 160 km na uro, torej dve dobri razdalji od Ljubljane do Trsta. Hitrost 800 km je pa mogoča samo v višini, kjer ni v zraku nobene vlage več, torej nekako v višini 10.000 metrov. Najtežja v tej višini bi bila oskrba ljudi z zrakom in dobava zračne smeri za stroj — prva točka po najnovejših podatkih ekspedicije na Mont Everest odpade, ker nadomešča zrak tobakov dim. — Bajе imajo v Washingtonu tak stroj že zgrajen. General Mitchell napoveduje polet okoli sveta z brodom šestih takih zračnih letal. Odšli bodo iz Novega Yorka, prvič pristali na Islandiji, potem v Londonu in tako dalje. Amerika si je priborila vodstvo v zračnem letalstvu in bo to tudi izkoristila. Kar se tiče železnic in avtomobilov, je že itak prva; pride zraven še cestno omrežje in promet po zraku, pa bo merodajna v prometu sploh.

Društveni vestnik.

Zužemberk. Po sestanku zaupnikov SLS, ki se je vršil na Novo leto in na katerem sta poročala g. Mrak in tajnik Munda, se je ustanovil pripravljalni odbor za okrajno Obrtno zvezo. Navdušenje za to prepotrebno stanovsko organizacijo je veliko. Za predsednika je bil izvoljen g. Škrbé ml., za tajnika g. Kastelic, kot odbornika pa gg. Lavrič in Škinder. — Obrtniki Zužemberka in okolice, vsi v svojo organizacijo!

Hrastnik. Pri nas se je začelo gibanje med obrtniki za ustanovitev samostojne organizacije. Dosedaj smo bili člani liberalnega obrtnega društva za laški kraj. Ustanovil ga je g. Zupanc, brivec v Laškem, ker je mislil, da bo tako postal poslanec. Ker so pa člani vlekli na vse strani, je prišlo do razdora. Sedaj imajo en odbor v Laškem, enega pa v Trbovljah kljub temu, da je to ena in ista organizacija. Blagajni sta tudi dve; ena je v Laškem, druga pa v Trbovljah. Mi v Hrastniku smo pa tako pridni, da pošljamo vsako leto v Trbovlje članarino, potem pa ne vemo, v kako žrelo da izgine. Večkrat se sliši od strani nekaterih odbornikov kritika, kako da se denar izdaja za nepotrebne reči. Saj kaj drugega to obrtno društvo itak ni naredilo, kakor par veselice, da so obrtnike še ob zadnji krajcar spravili. Tu je pa potreba izobrazbe in ne veselice. — Lansko leto je bil občni zbor pri g. I. Horfbauer. Od 30 članov je bilo navzočih samo 6. Ker občni zbor ni bil sklepčen, so se navzoči iz strahu, da bi Laščani ne odnesli blagajne, kar med seboj zmenili in tako postali odborniki. Sedaj pravijo celo, da je g. Lisac celo podpredsednik, pa ga člani v odbor niti volili niso. Mi mu to iskreno privoščimo, ker vemo, da s svojo sposobnostjo ne bo nikomur skrivil lasu.

Obrtni dan. Jugoslovanska Obrtna Zveza priredi na Svečnico obrtni dan. Dopoldne bodo v Rokodelskem domu štiri

predavanja in sicer: Obrtnik in politika; Teoretične davščine; Bolniška blagajna in Obrtno šolstvo. Po obedu bo ogled Jugoslovanske tiskarne, nato pa družabni večer v Rokodelskem domu. Drugi dan bo ogled dveh ljubljanskih velepodjetij. — Obrtne zveze dobijo pravočasno natančen spored. Obrtniki, udeležite se te naše prireditve polnoštevilno!

Državnozbornske volitve. Kakor že znano, se vršijo 18. marca volitve v državni zbor. Vse Obrtne Zveze naj razvijejo živahno agitacijo med svojimi člani in tudi drugimi, da se ta dan udeleže volitev in glasujejo za katoliško stranko. Pokažimo jasno in odkrito, da smo zvesti pristaši SLS! Vsa podrobna navodila slede potom okrožnic in tudi v prihodnji številki. Pojasnila pa dobite na tajništvo J. O. Z. v Ljubljani, Pražakova ulica 3, ki uraduje vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne. Torej na delo!

Demokrati in gen. komisariat za tujski promet proti obrtništvu.

Svoječasno je hotela oblast zapreti mizarskemu mojstru Gogali na Bledu njegovo delavnico, češ da moti nočni mir tujcev in dveh priseljenih domačinov. Oddelek za trgovino in industrijo je celo odredil, da se mora te zgoditi do 1. maja t. l. Zanimivo je, da je za ta odlok bila merodajna izjava generalnega komisarijata za tujski promet v Ljubljani, ki je nastopil proti domačinu obrtniku ne radi pospeševanja tujskega prometa, pač pa vsled hujskanja blejskih demokratov. Dne 7. t. m. se je vršil občni zbor društva za promet tujcev na Bledu, ki se ga je udeležil tudi generalni komisar za tujski promet R. pl. Andrejka. Na občnem zboru se je oglašil k besedi tudi inž. Dušan Serbec, ki je obrazložil slučaj mizarskega mojstra Gogale ter poudarjal, da za omenjeni odlok oblasti nista merodajni pritožbi dveh zasebnikov, temveč izjava generalnega komisarijata za tujski promet, ker se sklicuje oblast v svojem odloku na javni interes glede tujskega prometa. Ne glede na pristojnost generalnega komisarijata je opozoril na pismene izjave vseh sosedov (razen dveh) in tujcev, ki so lani stanovali v bližini Gogalove delavnice, na podlagi katerih je razvidno, da se godi Gogali velika krivica. Oblast je na podlagi izjave generalnega komisarijata nastopila proti domačemu obrtniku. To se lahko prihodnjč zgodi tudi drugim obrtnikom ali celo vsemu obrtniškem stanu. Da bi se ta zadeva rešila, je predlagal inž. Serbec resolucijo, v kateri se ugotavlja, da Gogalov obrat ne ovira tujskega prometa. Proti je nastopil predsednik dr. Ferjančič, češ da občni zbor ni pristojen sklepati o taki resoluciji. Župan Tomc, ki bi moral braniti interese občanov, se je tej izjavi pridružil in naglašal, da bi se moral Gogalov obrat umakniti na periferijo, kjer bi seveda moral zidati novo delavnico in hišo. Ravnotako bi se morali po njegovi izjavi umakniti tudi drugi obrtniki, kakor kevači itd., pri čemer je seveda pozabil na gostilne. Hotelir Kenda pa je trdil, da o resoluciji ni mogoče sklepati, ker nasprotuje izjavi generalnega komisarijata, ki

pa seveda ne more biti merodajna, ker bi moral o njej sklepati plenum ravnateljstva. Resolucija ni bila sprejeta, ker so nastopili proti njej jara-gospoda in samostojni skupno. Tako so gospodje zopet pokazali svoje srce napram obrtniku, ki nima samo številne družine, temveč je tudi invalid. Z ozirom na to, da je generalni komisariat nastopil na tak brezsrčen, neutemeljen način proti domačemu obrtniku in z ozirom na to, da nimamo nobenih jamstev, da se bo ta krivica popravila in da se ne bodo dogodile nove, nam ne preostaja drugega, kakor da pozovemo vse naše pristaše, naj izstopijo iz zveze za tujski promet, ker nimajo v strankarski demokrasko-samostojni ustanovi ničesar iskati. Ako smatra zveza za tujski promet potrebno, uničevati existenco domačih obrtnikov, potem moremo odgovoriti samo z bojem proti njej. Naše pristaše pa opozarjamo, naj si za volitve zapomnijo, koliko je liberalni gospodi na povzdigi naše domače obrti.

Raznoterosti.

Obrtni dan v Zagrebu. Dne 17. decembra m. t. se je vršil po celi Hrvatski obrtni dan. v Zagrebu se je vršilo veliko obrtniško zborovanje v prostorih trgovske in obrtniške zbornice. Govorniki so naglašali pomen tega dneva, ki je manifestacija obrtništva, poučitev javnosti o njegovem napredku in pospešitev organizacije. Obravnavalo se je tudi vprašanje delovnega časa, bolniške blagajne in volitev v trgovsko in obrtniško zbornico. G. Čupak je govoril obširno o gibanju delavstva glede osemurnega delavnika. Poudarjal je, da se mora glede tega razlikovati med industrijskimi in poljedelskimi kraji. V zadnjih se o kakem skrajšanju delovnega časa ne more govoriti, ker bi bilo to jako škodljivo valutnim razmeram in draginji. Končno omeni, da ima obrtništvo Jugoslavije, katerega je okrog 300.000 pač isto pravico do soodločbe kot delavstvo, ki ga bo komaj toliko. Sprejela se je soglasno resolucija, da se za sezonska stavbna dela uvede čimprej 10 urni delavnik. Končno so zahtevali govorniki ureditev bolniške blagajne, nakar se je napravil načrt glede zborničnih volitev.

Zgodovina papirnatega denarja. Najstarejši bankovec je kitajski. Izdan je bil za cesarja Ming-dinastije okrog l. 1350 in je torej starejši kot prva evropska banka, ki je bila ustanovljena v Barceloni l. 1401. V Evropi je prva izdala papirnate bankovec neka banka v Stockholmu l. 1668. Kitajski bankovec se je našel l. 1888. v Pekingju pri podiranju neke hiše in je bil pridobljen od numismatika dr. Ehrenfelda na Dunaju. Nadaljni eksemplariji v Evropi so še v britskem muzeju v Londonu, v azijskem Petrogradu in v kraljevem »Münzkabinett« n Švedskem. Italijanski svetovni potnik Marco Polo piše o teh kitajskih bankovcih, da je pustil Velik Kan predelati drevesno skorjo v nekak papir, iz katerega se je izdelal denar veljaven za celo državo. Tudi v Siriji in Perziji se je nahajal v teh časih papirnat denar, ki pa je kmalu zginil iz prometa.

g Obrtna kriza v češkoslovaški republiki. Češki finančni minister dr. Rašin je izjavil, da je obrtna kriza sicer velika, ven-

dar še ne tolika, da bi morali obupati. Dokaze je navedel iz statistike češke inozemske trgovine. Zato govore tudi druga dejstva. Dne 5. dec. 1921 se je prijavilo za praški velesejem 567 razstavljalcev na površini 5835 m²; 5. dec 1922 se jih je pa prijavilo za pomladni velesejem (1923) 1065 na površini 11.432 m². To je jasen dokaz, da je obrtna kriza prekoračila svoj višek in da se ji obetajo boljši časi.

— **Poštna zveza s Črno goro za prenos denarja in paketov.** Minister za pošto in brzojav je odredil, da se zopet vzpostavi poštni promet s Črno goro za prenos denarnih pošilk in paketov z označeno vrednostjo in brez nje, in sicer s Podgorico, Berani, Belim poljem, Kolašinom in Andrijevico.

Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Na podlagi izkaza Narodne banke z dne 8. decembra 1922 smo imeli v prometu za 4955.1 milijonov dinarjev papirnatega denarja. Stanje papirnatega denarja se je od zadnjega izkaza zmanjšalo za 34.2 milijona dinarjev. — Istotako se je zmanjšal menični reeskompit za 28.5 milj. dinarjev.

Produkcija lesa v državnih gozdovih Poljske. Letna produkcija v državnih gozdovih na Poljskem znaša na podlagi proračuna na nekdanjem ruskem ozemlju 4 milijone 558.580 kubičnih metrov, na nekdanjem avstrijskem ozemlju 1,713.300 kubičnih metrov ter na nekdanjem nemškem področju 1,429.470 kubičnih metrov, skupno 7,801.350 kubičnih metrov (povprečno 2.90 kubičnih metrov pro hektar). Od tega odpade na en hektar gozdne površine 2.56 kubičnih metrov na nekdanjem ruskem področju, na nekdanjem avstrijskem področju 5.84, na nemškem pa 3.48 kubičnih metrov.

Paketi za Zedinjene ameriške države. Paketi, naslovljeni v razne kraje Zedinjenih držav, se pošiljajo zazdaj samo preko Avstrije in Švice, in sicer s posredovanjem družbe »Messagerie Anglo-Suisse«. — Ta družba odpravlja samo take pakete, ki gredo v Newyork in ostale kraje kontinenta, nikakor pa ne tistih, kateri so namenjeni na ameriške otoke ali v kolonije, katere niso na kontinentu.

Nov kovani denar v Italiji. V Italiji izdajo za 100 milijonov lir nikelnastih novcev po 1 in 2 liri ter po 50 centezimov. Ravno tako izdajo nov bakreni drobiž.

Draginja na Ruskem. Po poročilih, ki so prispela z Ruskega, je stal dne 21. septembra 1922 v mestu Krasnojarskem v Sibiriji pud (16.38 kg) pšenične moke 19 milijonov rubljev, krava 95 milijonov rubljev, en funt (41 dkg) mesa 600.000 rubljev, šivalni stroj 35 milijonov rubljev.

Novi vojaški zakon v Rusiji določa en in pol letno službeno dobo v pehota, dve in pol letno v konjenici, tri in pol letno pri topništvu in štiri in pol letno pri mornarici. Rezerva obstoji iz vseh moških, ki so odslužili službeno dobo v aktivni armadi, in je obvezna do 40. leta starosti. — Pri nas hoče general Pešić to obveznost raztegniti do 60. leta, vrh tega pa še militarizirati vzgojo otrok od ljudske šole dalje. Sicer pa je ves svet napol nor, ne izvzemši ruskih boljšečevikov.

Pristojbine za nakaznice v gotovini. S 1. januarjem 1923 naprej se pristojbine za poštne nakaznice ne plačujejo več v

znamkah, ampak v gotovini (k pristojbinam za poštne nakaznice se šteje nakaznina in izplačnina).

Novi znaki za neuniformirane javne straže. Po naredbi ministrstva za gozde in rudnike je izdala pokrajinska uprava za Slovenijo nove znake za neuniformirane javne straže. Novi znak je 8 cm visok in 6 cm širok, na vnanjo stran izbočen, podolgasto-obel ščitek iz medi. V sredi ščitka se nahaja državni grb, ob strani je 1 cm širok napis, in sicer na levi v cirilici »Javna straža«, na desni pa v latinici »Javna straža«; grb in napis sta na vnanjo stran izbočena. Znak je nositi vidno na levi strani. Raba doslej veljavnih znakov se s 1. februarjem t. l. ukine in se po tem terminu ne smejo več rabiti. Zapriseženo čuvajno osebje dobi znak, ki stane 5 Din, pri pristojnem okrajnem političnem oblastvu.

Število avtomobilov na svetu. Izpopolnimo naše zadnje poročilo o tej industriji. V drugem odstavku govorimo o avtomobilih v Ameriki. Vseh avtov je na svetu dvanajst in pol milijonov, od teh v Zedinjenih državah severnoameriških deset in pol milijonov; Evropa jih ima samo 1,100.000 (Nemčija 91.000). Zanimivo je primerjanje z letom 1914: Nemčija jih ima sedaj samo še enkrat toliko, Kanada desetkrat več, Unija sedemkrat, Španija, Indija in Mehika šestkrat itd. Koliko ima kaka država avtomobilov, se najbolj vidi iz primerjanja s številom prebivalstva. Dočim pride v Uniji že na 10 ljudi en avto, pride v Kanadi en avto na 18 ljudi, na Novi Zelandiji 29, v Angliji 91, Argentini 110, Danski 130, Francoski 176, Norveški 184, Švici 219, Belgiji 228, v Nemčiji na 666 ljudi itd. Nemčija je šele na sedemnajstem mestu. Za Jugoslavijo nimamo števil. Če pa ne vpoštevamo držav kot takih, temveč manjše enote, ima največ avtomobilov majhni normanski otok Guernesey (ob francoski obali): ljudi šteje nekaj nad 40.000, avtomobilov je pa okoli 14.000, torej več kot eden na tri osebe.

Pobiranje občinskih taks v Sloveniji. V Uradnem listu št. 131 od 28. decembra pr. l. je izšel zakon o pobiranju občinskih taks v Sloveniji. Na podlagi tega zakona ima vsaka občina v Sloveniji pravico, da uvede s sklepom občinskega odbora posamezne ali vse občinske takse, ki so označene v tarifi, priloženi temu zakonu, ali pa da zviša že uvedene takse v mejah omenjene tarife. Sklep se mora na običajni način objaviti s pripombo, da je zoper njega v 14 dneh dopustna pritožba na pokrajinsko upravo, oddelek za notranje zadeve; ta pritožba se mora vložiti pri županstvu. V naslednjem navajamo nekaj taks iz tarife: Za prostovoljen sprejem tuzemca v domovinsko zvezo od 50 do 400 K; za ugotovitev sprejema inozemca v domovinsko zvezo od 100 do 1000 kron; za podelitev meščanstva od 500 do 6000 K; za ogled zaradi zgradbe hiše od 50 do 1000 K; za stavbno dovoljenje od 30 do 150 K; za izdajo domovinskega lista se plača poleg stroškov za tiskovino in kolek od 1 do 2 K; če so gostilne ali kavarne otvorene čez policijsko uro se plača za vsako noč od 40 do 200 K; za izdajo živinskega notnega lista poleg stroškov za tiskovino in kolek, brez ozira na število živinčet od 1 do 3 K; za živinski mesni ogled: a) za vsako veliko žival od 2 do 5 K, b) za vsako malo

žival od 1 do 3 K; za ogledovanje mrličev od 3 do 10 K, v okrožju nad 4 km razdalje po 5 K več za vsakih 4 km; za vsakega psa na leto od 10 do 200 K, v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptujju od 50 do 400 K. Psi čuvaji na verigi so takse oproščeni.

Odgovorni urednik Ivan Ogrin. — Izdajatelj in založnik; Jugoslovanska obrtna zveza v Ljubljani
Tiska: Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Strojno mizarstvo Peter Bizjak

v Spodnji Siški, Gosposvetska cesta 136

Prevzema vsa v mizarstvo stroko spadajoča dela, zlasti stavbeno mizarstvo. — Cene primerne, delo solidno, postrežba točna.

Uzajemna zavarovalnica

v Ljubljani

je edini slovenski zavarovalni zavod, ki zavaruje proti požarnim škodam poslopja, premičnine in poljske pridelke. — Sprejema življenska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Stavbno podjetje

Ivan Ogrin

Ljubljana

Gruberjevo nabrežje 8

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela
Izvršuje razne načrte in proračune
Izdaja strokovna mnenja

Primerno nizke cene
Delo solidno

Telefon št. 426

M. Kuštrin, Ljubljana

Tehniški, elektrotehniški in gumijevi predmeti na drobno in na debelo. - Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev tovarne Walter Martiny v Turinu. - Na razpolago je hidravlična stiskalnica za mont. gumijastih obročev za tovarne avtomobile.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2
Telefon 588 — Brzjavke: Kuštrin, Ljubljana.

PODRUŽNICE: Ljubljana, Dunajska cesta 20 — Telefon 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9 — Telefon 133
Beograd, Knez Mihajlova ulica 1.

Stavbno podjetje

Viljem Treo

Ustan. 1850 Ustan. 1850

arhitekt in mestni stavbnik

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. — Izvršuje tozadnevne načrte in proračune.

Obrtno kreditna zadruga v Ljubljani

r. z. z. n. z.

v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3

sprejema hranilne vloge, daje posojila na zastave, odstopne računov, eskomptira menice itd.

Zadružna gospodarska banka

v Ljubljani

posluje začasno v prostorih Zadružne zveze

Dunajska cesta 38/l.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. x

Papirna trgovina
Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra c. 2,

priporoča in ima vedno v zalogi
trgovske in poslovne knjige, razne
bloke in pomožne knjige za obrt in
trgovino lastne založbe in izdelka,
pismeni, trgovski, uradni, prepisni
papir, založ. šolskih zvezkov, Tabor.

Postrežba točna tudi po pošti.

Najboljši in najcenejši pisalni stroji

 Oliver

REMEC-CO

LJUBLJANA - SHS
Kersnikova ulica štey. 7

Prej:
I. BANOVEC nasledniki.

Tovarna na Duplici p. Kamniku

STOLARSTVO

Upognjeno pohištvo

Prešani furnirji za stole in mizarstvo

PARKETI

Rezani les

Interurb. telefon: pisarna: Ljubljana 266,
tovarna: Kamnik 4.

Telegrami: Ljubljana Ingenieur Remec,
Kamnik REMEC - CO.

Stroji za šivanje iz najboljših tovarn
izgotovljeno moško obleko
zalogo klobukov
in drugo manufakturno blago

Cene zmerne!

Cene zmerne!

Vedno v zalogi pri

L. REBOLJ
KRANJ št. 24.

Pri meni kupljenim strojem jamčim 10 let.

Konfekejska tovarna

FRANDE družba z o. z.

Ljubljana, Emonska cesta 8.

Brzjavke: Franke. Ljubljana. Tel. interurb. 313.

Tovarna: Dunajska cesta - Stožice 48. Tel. 532.

Moderna, po češkem načinu urejena konfekejska tovarna za
izdelovanje vsakovrstne moške konfekcije in raznih uniform.

Največja tovarna te vrste v Sloveniji.
Zastopstvo prvih čeških tovarn sukna.

Samo na debelo!

Sprejemajo se zanesljivi, trezni krojaški delavci.

Joško Videtič, Tržič
Kleparska delavnica.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča dela, stavbna
in galanterijska. Pokrivanje vseh vrst streh in zvonikov.
Zaloga galanterije so domačega izdelka. Izdelovanje or-
namentov in okraskov. Napeljava vodovodov.

Postrežba točna, delo solidno, cene zmerne.

Strojno mizarstvo in koncesion. pogrebno podjetje

M. Gogala, Bled

se priporoča za izdelavo: oken, vrat, portalov, stopnic,
steklenih sten, verand in pohištva in sicer od enostavne
do najfinejše vrste. — Zaloga transportnih krst in pre-
vzem pogrebnih transportov na vse strani naše države.

Jadranska banka Beograd

Dionička glavnica: 60.000.000 Din. Rezerva: 30.000.000 Din.

Podružnice:

Bled, Bavdat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelša, Jese-
nice, Korčula, Kotor, Kranj, **Ljubljana**, Maribor, Met-
ković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb.

Amerikanski odio. Naslov za brzjavke: **Jadranska.**

Afiliirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien,
Zadar.

Frank Sakser State Bank, Cortlandt
Street 82, New-York City.

Banco Yugoslavo de Chile, Valpa-
raiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto
Natalos, Porvenir.